

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Jünius 29 dikén, 1824.

Spanyol Ország.

F. h. 16d. így ír az Etoile: „Olly hireket kezdettek volt némellyek terjeszteni, mintha Spanyol Országban nyughatatlanságok történtek volna. Ez teljességgel nem igaz. A' Felszigeten mindenütt a' legnagyobb csendesség uralkodik. A' közbocsánat minden ellentállás nélkül végrehajtatik. Generális Capapénak (egy ismeretes royalista Guerilla-vezérnek) támadása minden foganat nélkül maradott. Alig tudott ő valami negyven embert egybeszerezni; maga most már elfogattatott, 's Madritba vitetik, hol majd pert indítanak ellene.“

Ezen ellenkezésről, mellyel némelly royalista Vezérek viseltetének az Igazgatás' parancsolatai iránt, egy levél a' spanyol határszélekről így szól Május' 8d: „Tudva lévő dolog hogy az Alsó-Arragóniai royalista Guerilla-vezérek, egyetértvén a' Felső-Cataloniabeliekkal, seregeiknek fegyvereikből való levetkeztesében mindenkor nyakasan ellenkeztek, 's ezen engedellenségeknek következtétől annyival is inkább lehetett tartani, mivel napról napra bizonyosabbnak látatott azon gyanú, hogy utóbb a' Szaragossai zendülések, egybefüggésben valóan ezen Royalista-vezéreknak lázassáaikkal. Hanem a' mult hónap' végével az eddig volt fő Kapitányt Grima-restet, a' Madritból küldetett Generális d' Espanna felváltván, utóbbi olly szerencsés volt, hogy, elfogatván a' hajdani Guerilla-vezéret Capapét és el Royót,

a' csendességet ismét helyre-állította. Azonban, a' mint éppen most híre futamodott, el Royo kiszabadult a' fogságból, 's újra fejévé leve egy 500 emberből álló csoportnak, mellyel Terruel városát, minekutána az ottani royalista önnvállalkozottakat megverte volna, megszállotta. Ellene most már francia seregek fognak menni.

Jún. 11dikéről ezt írja Madritból a' feljebb nevezett Ujság: „A' Király és a' királyi familia még mind az Aranjuenzi mulató-kastélyban vagynak. — Mostan sokkal nagyobb a' figyelem, mint volt valaha, a' két Amérikabeli spanyol birtokokra nézve. E' tárgyban az Udvari-ujság olly környülállásokat közöl, mellyekből nyilván láthatni, miként vagy on a' dolgok' állapotja azon meszsze Országokban. A' Foederalisták, kik mostan a' kormányt viszik Mexicóban, szint' úgy nem titkolhatták-el a' nép előtt a' Cadixi nagy történeteket, valamint Bolivárnak Peruban lett megverettetését el nem palástolhatták. Sőt inkább magok készitének egy cikkkelyt a' Király' megszábadittatásáról és a' Cortesi-gyűlés' semmivétételéről, hogy így ezen történeteknek annyival kevesebb foganatjok lenne a' népre nézve. Ez a' jelentő-cikkkely az Aquila mejicana című Ujságnak 254d. számja alatt találtatik. Az Insurgenscnek Peruban lett megverettetésekről így szól ezen most említett Ujság: „A' mi atyánkfijait Líma alatt nagy szerencsétlenségek érék, a' spanyol Armada több helyeken győzedelmeskedik, a' Patrióták'

vére özönnel omlik. (Itten a' Gaceta de Madrid ezt a' jegyzést teszi: Nagyítva vagyon a' dolog; nagy-vérözön, hála Istennek! nem történt. Bolívar' katonáji okosabbnak tarták lerakni fegyvereiket, sőt a' királyi zászlók alá menni, minthogy magokat a' győzedelmes spanyol Armada által, együl-egyig felkötöztassák) A' szent Szövetség azt láttatik hiinni, hogy már velünk parancsolhat, elosztályozó-plánját mappán megkésztette, mely szerint a' Columbiái köztársaság Francia Országhoz, Peru Angliához, Mexico pedig Spanyol Országhoz kapcsolatnék. — Guayaquil levelekből kétségen kívül valónak látszik Bolívarnak veszedelmes helyhezvételése. A' mi, megvertetése után, teljességgel elkedvetleníti az, hogy tulajdon maga tapasztalásából látja, hogy Peru lakosainak nagyobb része egyenesen Ferdinánd Királyhoz és a' Bourbonok' felséges Dynastiájához hajlik. A' Vice-Király la Serena szakadatlanul üzi Bolivárt 9000 ember sereggel, mely igen jó karban vagyon 's csak nem egészen európai Spanyolokból áll. A' Chilli segéd-sereg Bolivárt odahagyta, és sietve haza ment. — A' mi Buenos-Ayresnek állapotját illeti, ottan minden a' Pampa-Indusok ellen való védelmezésben foglalatoskodik, kiket nagyszámú Fejérek segítenek, kik áldozatai az Insurgens-Igazgatas' kegyetlenkedésének. Nehéz lenne megmondani ki viszi most ottan a' kormányt, avagy mi névvel nevezetik a' hajdan la Platai vagy Argentinai köztársaság. — Montevideoi levelek nemcsak megerősítik Bolívarnak megvertetését, hanem még azt is jelentik, hogy oly kedvetlenség és zűrzavar uralkodik az Insurgens tisztivatalok között, hogy egynehány spanyol hadi-hajónak megjelenése, 700 mértföldnyi térséget támaszthatna fel a' tengerpart' mentében a' királyi ügy' részére."

Nagy Britannia és Irlandia.

Londonból Jún. 13dikáról ezt írja az Etoile: „Már darab ideig állott tegnapi napon az Alsó-háznak ülése a' mint észrevették hogy a' Szólló körül legközelebb ülő tagok között nagy megindulás uralkodik. A' folyosón lévőknél ezen támadott újságlívánását, ekképen elégitette ki maga a' Szólló: „Elégge tele lévén már a' ház, nem halaszthatom továbbra, hogy tudtára ne adjak egy dolgot, mely annak privilégiumait erősen megsértette. Alig ültem-bé székembe, a' mint tudtomra esett, hogy egy tiszteltre méltó tag, az ezen szalába vezető egyik mellék-folyosón, erőszakos módon megtámadtatott. Azonnal megparancsolám a' Policzaj Al tisztnek, hogy a' gonosztévőt fogatná-el, a' mely meg is történt. Ennek neve Gourlay, és a' kit megsértett — Brougham Úr! Most már arra lérem a' Házat, tanácskozna felőle, mi tévők legyünk az elfogatoit személyvel.“ — Brougham és Cauning Urak egyszerre kelének-fel székeikből, hogy szóllának, 's a' Miniszter, előbbeninek engedé a' szót. „Szólló Úr“ monda Brougham Úr „az előadott dologról helyesen tudósítottatott Uraságod. A' mint a' folyosón keresztül mentem, sok embert találtam ottan egybegyülekezve. Közöttök illy szót hallek, hogy valyon a' keresztülmenő, nem én lennék e? A' felelet az vala: Igen is; 's ezzel érzém hogy két ütést kaptam valami suhogóval, és némelly szavakat hallottam. Ekkor megfordulván egy semmirekellőt verék észre, kinek vadság látszott tekintetéből; a' körülállék tartóztatni akarák. Ha jól emlékezem reá, azt mondá az ember nékem, hogy őtet Gourlaynak hívják. Kérdezvén én tőle hogy mit akarna, így felelt: „Az Úr engemet megsalt.“ Emlékezem reá hogy ez előtt há-

rom esztendővel, bizonyos kérelem-le-
vél előterjesztésének alkalmatosságával
látam volt az embert; mind ennyi a' mit
róla tudok; hanem azt úgy tetszik hal-
lottam, hogy elméjében megzavarodott.
Egyik barátom azt mondja, hogy dol-
gainak megzavarodása zavarta meg az
esztét is a' nevezett embernek. — A' bel-
ső Miniszter Peel Úr azt jegyze meg er-
re, hogy ez a' Gourlay igen illetlen le-
velet írt (kinék? azt nem mondta a' Mi-
niszter). — Hume Úr azt mondá, hogy
az említett ember jó állapotban élt egy-
kor Canadában, hanem azután ugyanot-
tan fogságra jutott, 's vissza küldetett
Angliába, hol minckutána Herczeg Som-
mersettnek egy mezei jószágát bírta vol-
na arendában, ismét annyira alászál-
lott hogy kenyerét löszikla-kövek dara-
bolásával kereste az országúton. Ez-
után Hume Úr és még mások újra olly
karba helyezteték az embert, hogy is-
mét elmehessen Candiába, a' honnan
mostan véletlenül ismét visszajött. Mi-
nekelőtte megtévelyodott volna elméjé-
ben, Canadáról írt derék munkájával
jelét adta eszének és ismereteinek. —
Canning Úr azt mondá, hogy a' Háznak
szokása szerint, korlátok elébe kell idéz-
ni a' vádoltatottat; hanem elméleti za-
varodása miatt, még jó lenne halasztá-
ni a' vallatását. — A' Szólló erre kinyi-
lalkoztatá, hogy a' Háznak akarátja az,
hogy Gourlay mind addig fogságban tar-
tassék, míg csak ötöt a' Haz korlátok
elébe nem idéztetné.

A' nagy fő-városokban minden isten-
adta nap kell valami újságnak lenni,
melly a' Közönség' kívánságát kielégítse,
ilyen most egész Londonban a' feljebb
elmondott Gourlay dolga, ki Erougham
Úrra rávert. Némelyek azt állítják, hogy
Gourlay valósággal tevelyodott eszű em-
ber, mások, hogy csak tettei magát.
De legyen bár miként a' dolog, ő az

Alsó ház' gyűlés-palotája mellett tartatik
fogva egy szobában, 's ottan minden
nap látogatja két ügyes Orvos, kik neki
megadtnak a' mit csak kíván. Gourlay
a' Courier' kiadójához ezen czédulat kül-
dötte: „Uram! Értésemre esett, hogy a'
Parlamentumban arról volt szó, mintha
én elmében megháborodtam volna, 's
csupán ezen környülállásnak lehetne tu-
lajdonítani, a' mit a' Közönség-házának
folyosóján cselekedtem. Kérem szíve-
sen az Urat közzölje barátaimmal és a'
Közönséggel; hogy nekem soha sem
ment-el az eszem, 's alig volt valaha in-
kább helyén mint mostan. Megkell azért
gondolni, hogy a' környülállások meg-
igazolhatják a' rendkívül való rendsza-
básokat; meg kell emlékezni róla, hogy
Kristus ostorral verte-ki a' templomból
az árosokat és vásárlókat; — egyszóval,
halgassanak-ki, minekelőtte megítélnék.
Gourlay Róbert.“

Jún. 9d az Opera-házban jelenének-
meg a' Szandwich-szigetek' Királya és
Királynéja. Bémenetelekkel a' nézők tap-
solni kezdettek, 's ők ezen megkülön-
köztelést nagy szívességgel köszönték.
Éppen Tancredi című Opera adatott,
's benne a' vendégeknek leginkább látta-
tott tetszeni a' katonai muzsika a' másod-
dik felvonásban; hanem még ennél is
jobb szerették a' Balletot.

A' Courier Jún. 10d. így ír: „A' teg-
nap Morning-Chronicle különös dolog-
nak tartja, hogy a' Lisbonában volt
Ausztiai Követ Bátor Binder, a' nevezett
fő-városban közelebről esett történetek
után, helyét tüstént odahagyta. Mi hi-
teles kütfőkől tudjuk, hogy az Ausztiai
Követ (kinék küldtetése csupán ideig-
őrig tartó vala) Apr. 29d, és így az
említett dolgok' kiütése előtt való na-
pon már búcsúzó-audientián volt a' Ki-
)

rállyal, és addig is egyedül azért használtotta elmenetelét, mivel a' csendességnek helyreállítatását kívánta bévární. A' Morning Chronicle azt tartja még továbbá, hogy Báró Binderhez, kegyelmének semmi afféle jeleit nem mutatá a' Király, a' minémüekben a' többi Követeket részeltetv; és ebben is újra megtevédett a' Chronicle, mert Báró Bindert az N. S. Conceciano Rendjének nagykeresztjével tisztelte meg Ő Felsege. Ezekből megíthetik Olvasojnk, mennyire keveset érnek azon political következtetések, mellyeket a' Chronicle az említett hibás állításból kívánt vonni."

Ugyancsak a' Courier szerint nagyitva volt a' Kelet-indiai éhelhalásról és pestisről közlötetett tudósítás, 's azokra nézve Madrásból Jan. 21d. indült jelentések kedvezőbbben szöllanak, jóllehet megvallják hogy a' kevés eső miatt a' riskásának rosz termésétől lehet méltán tartani, és hogy az indigóra nézve is szük leszen az aratás.

A' Felső háznak Jún. 10d. tartatott ülésében Gróf Harrowby azt kívánta, olvastatnék fel harmadszor azon törvényjavasítás, mellynél fogva Irlandiára nézve a' lázzadást illető törvény meghoszzabíttatása ajánltatik. — Gróf Darnley ellenzette a' dolgot, azon okból, hogy a' nevezett szerencsétlen törvény a' boldogtalan Irlandusokat, egész kétségbeesésre fogná juttatni. — Gróf Liverpool ellenben azt állította hogy a' rendnek barátai magában Irlandiában is örömmel fogának venni, ha a' lázzasztók ellen keményebb rendszabások tétetnének. — Lord Holland azt említette, hogy ezen tárgyról sokat lehetne szöllani, hanem a' Kamara' béketürését ő nem akarja farsztani ollyas beszédekkel, mellyeknek úgy sem lenne semmi foganatjuk. — A' Limericki Püspök ezen alkalmatosságot arra nézve használta, hogy kikelt azon

Szöllök és írók ellen, kik azt állították, hogy az Irlandiai Protestans Papság nagyon gazdag volna. A' Püspök azt állította, hogy az Irlandiai Püspökségekközött, egyre másra számlálva, egy sincsen, mellynek jövedelme 5000 font Sterlingnél több volna. — Lord King azt óhajtotta, hogy az Irlandiai Protestans Papok érnék-bé teméntelen földjeikkel, 's ne csikarnának a' szerencsétlen Catholicusoktól tizedet, melly igazság szerint a' Catholicus lelki atyákat illetné. — De mind ezen megjegyzések mellett is fölolvastatott a' nevezett törvényjavasítás.

Londonban most egy Chinai aszszony mutatja magát pénzért. Ha férjfi volna, bizony senki sem adna csak egy Pencét is látásáért, mert az éppen nem nagy ritkaság, elég lévén Matroz szolgálatban; hanem a' fejer személynek Chinában halálos büntetéssel megvagyontiltva a' kivándorlás, 's még az a' hajós-kapitány is, a' ki efféle szándékában segiténé a' Chinai fejer-személyt, életével lakol, ha megkaphatják. A' szoba, mellyben a' Chinai aszszony mutatja magát, egész Chinai módon vagon elkészítve. A' nézőknek mulattatásokra a' férje valamit szokott felolvasni Chinai nyelven, 's a' betűket is lefesti előtök, 's végezetül egy parthia sakkot játszik testvérével. Az aszszony, ki azon szerint vagon öltözködve mint a' két férjfi, az alatt papucsot varr, melly foglalatosságot az alsóbb rendű Chinai aszszonyok éppen úgy üznek, mint a' mi aszszonyaink a' varrást és harisnya kötést. A' fő szobából bényiló mellék-szoba Chinai bálvány templomul szolgál, 's a' benne lévő oltáron mécsék égnek, hátul pedig egy bálvány-kép vagon felállítva.

Spanyol Amerika.

Anglus Ujság-levelek némelly töredék tudósításokat közölnek Peruból, melyeket Buenos-Ayresen keresztül vettek „A' royalista Armada Generalisarköztől” a' mint a' nevezett tudósítások tartják szakadás ütött-ki, némellyek a' határtalan hatalom, másoka' Constitutio mellett nyilatkoztatván-ki magokat. Melly esetet a' következő történetes környűállítás okozta, avagy segítette-él. Gen. Olaneta, Potosi tartományában Saltán menvén keresztül Febr. 20d, Gen. las Herastól, ki a' royalista Armadánál fő Biztosi hivatalt viselt, 38,000 Dollart kért seregeinek hópénzül. Nem teljesítvén ezen kívánságot a' fő Biztos, nyilvánosan meghasonlott a' két Generalis; Olaneta és seregei a' határtalan hatalom mellett nyilatkoztatá-ki magokat; a' Saltai őrizet pedig Gen. las Heras' vezérlése alatt a' Constitutio mellett. Febr. 21d. éjjel las Heras megtudván hogy el akarják fogni, az őrizetbeli seregekkel a' megerősített pénzverő épületbe vonta magát, 's hol a' constitutiós zászlót hiszegette. Ottan ötet más nap hatalmasan megtámadván Olaneta, heves viadal után Capitulálásra kényszerítette. Két részről mintegy ötven ember hullott-el; las Heras kitakarodott a' mondott helyből, mellyet azzal Olaneta foglalt-el. Nehány nap múlva Gen. Olaneta, Generalis Maroto ellen indult, ki ellene nyilatkoztatá-ki magát azon jelentésével, hogy más hatalmat a' Lasernaén, a' Vice-Királyén kívül nem ismene, a' ki azon időtájban, a' mint látszik, már kinyilatkoztatva volt magát a' Constitutio mellett. Ezen második próbatételnek kimenetele még nem tudatik. Gen. Maroto, Chuquisakában erősítette-meg állását, olly szándékkal hogy ottan magát védelmezze. Hadi seregei a' VII Ferdinand

nevet viselő Regimentnek hat Compániájából, a' Laguna Regimentnek egy Svadronából, és néhány Pattantyúsokból állanak. Gen. Olaneta keze alatt 2000 ember volt, 's még tarthatott számot több seregekre is, mellyek Oberster Maquiqui alatt Quiacánál és Taleriánál fekvének.“

H o l l a n d i a.

A' fő Státusok Király Ő Felségének a' szántás-vetés' állapotjáról következő alázatos jelentést adának-bé: „Szire! Különös és a' tárgy' fontosságához illő figyelemmel vizsgálánk mi meg a' földmivelés' állapotját illető írásokat, mellyeket Felséged, a' jelenvaló ülést megnyitó beszédének következőjében, velünk közöltetni méltóztatott. Azon idő óta veszedelmes módon leszalott a' gabona' ára, úgy hogy a' földmivelésbeli iparkodáson hathatós rendszabások által szükség segíteni. A' Felséged bölcsességében való bizodalommal, 's megnyugtattatván azon állandó gondoskodás által, mellyet Felséged az Ország különböző fele hasznáinak megegyeztetésekre fordítani szokott, bátorkodunk kérni, méltóztassék Felséged ezen tárgyat újlag fontolóra venni. Mély tiszteletünknek jelentése mellett ajánljuk Felségednek igyekezetünket, hogy illendő úton segítségül lehessünk azon hasznos eszközöknek munkába-vételekre nézve, mellyeket a' böles előrelátás tanácsolni fog.“

Franciaország.

F. h. 15d. következő észrevételeket közöl az Etoile a' Gróf la Bourdonnaye által f. h. 11d. a' Deputátusok Kamarájába bényújtott javaslatról, melly szóll az Emigránsok káráinak megtérítéséről, és róla a' Journal des Debats,

azt tartja, hogy benne az Igazgatásnak nincsen semmi érdeme: „A' Király a' Kamarák üléseit könyvitő beszédeben azt mondotta, hogy a' Revolutio utolsó sebének is meg kell gyógyítaniok. Midőn a' Miniszterek a' Monarchának ezen szavait fejtegetnék, így szóllottanak: „Az Emigránsok számára meg fog téríteni valahára a' mit a' Királyért feláldoztak, és a' mit a' szerencsétlenségnek idején elvesztettek.“ S egy Ujság-levelel, melly azt hiszi, hogy mi szint: olly feledékenyek vagyunk mint ő, mái napon azt állítja, hogy az ezen javaslásból háromló beczület egyesegyedül a' nevezett Deputatust illetné. A' hamis állítás hamis hövetkezéseket is von maga után. Ez az indulatoknak Logicája. Mi, kiknek semmi okunk, hogy ma elfelejtsük, a' mit tegnap tudtunk, mi egészen másképen szoktunk okoskodni. A' Király szóllott; az ő nevében a' Miniszterek mind a' két Kamarában megígérék, hogy a' melly Francziáknak vagyonaika' pártosság' ideje alatt elconfiscaltattak, mind azok elégtételt fognak kapni. Ehez képest ezen javaslás csakugyan egyedül a' Király' Igazgatásától eredett. S a' Royalistákra nézve nem is szükség több beszéd annak megmutatására, hogy ennek szükségesképen e' szerint kelle lenni. Mi marad tehát Labourdonnaye Úrnak, ha-hogy ezen kérdést nem ő indította-meg? Nem egyéb a' dolog kivitele módjának javaslásánál. Nem akarunk határozást tenni az-ebbeli és azon plánum között, mellyet az Igazgatás adhat, melly nemcsak a' történetket, hanem a' nehézségeket is bizonyosan jobban ismeri, mint a' tiszteleltre méltó nevezett Deputátus.“

B e c s.

Ő Cs. K. Felségék f. h. 18d. délutáni két órákor Prágából ide szerencsésen megérkeztek.

A' Hazai Tudósítások szerint „Budán és Pesten az Úrnappja szokott fényes pompával, 's az útszéken tartott processiókkal innepeltetett - meg. Budán Mélt. Benyovszky János felszentelt, és Esztergomi Suffraganeus Püspök Úr, Pesten pedig Fő Tiszt. Battyányi Aloys Apátur és Esztergomi Kanonok Úr vezette a' processiót. Mind a' két városban a' Katonaság tett tiszteletet, 's az áldásokra mozsarak és ágyúk szalvékat löttek. A' Budai búcsújárásnak különös dísz adott, hogy Ő Cs. K. Fő Herczegsége a' Palatinus, és Ő R. Fő Herczegsége Ferdinand, példás ajtatossággal jelen voltak.“

F. h. 23d. így írnak a' Hazai Tudósítások: „Felséges királyi rendelés mellett ezen hónap 21d. kezdődött Tisztújításra Szabad Királyi Pest Városához Mélt. Kapos-Mérei Mércy Sándor Úr cs. k. Kamarás, és a' Nagy-Mélt. Királyi Helytartó Tanácsnál lévő Tanácsos Úr rendeltetett Királyi Commissáriusnak. Az nap reggel Tek. Fellner Benedek Polgár-Mester Úrnak vezérlése alatt jeles Deputatio ment-által Budára a' tisztelt Királyi Biztos Úrnak illendő meghívására, a' ki is mindjárt ezen Deputatióval Pestre általjönni méltóztatott. A' város házában Ő Méltigát a' Tanácsnak egyrésze fogadta 's a' Polgárok' két sora között a' tanácsházba vezette, mellynek ajtajánál ismét Ő Méltigát Tek. Steinbach Ferencz Bíró Úr köszöntötte. A' szála a' Polgárságon kívül számos úri vendőgekkel, nevezetesen a' Tárnok-széken lévő Deputátusokkal meg volt telve. A' Mélt. Commissárius Úr az előlülői széket elfoglalván, olőször deák, azután magyar, 's végre német nyelven ékes és fontos beszédeket tartott, a' választás fontosságát hathatósan előterjesztvén.

Erre németül a' Polgár-Mester Úr, magyarul a' Bíró Úr jelesen felelt. Ezen beszédek után a' Választott Polgárságnak, alsóbb Tiszteknék, és a' Tanácsnak előmentével a' kir. Commissárius Úr a' fő Plebánia templomba indult, a' sz. Lélek' segítségül hívására. Az oltárnál lévő isteni-szolgálatot Nagy Tiszt. Feichter Domokos Plebánus Úr végezte. A' templomból visszatérvén, kezdődött mindjárt a' választás' munkája. Először is a' külső Tanácsban lévő híjánosságok pótolattak-ki a' következő személyek által, u. m: Eicholcz János, Szloboda Mihály, Vogel Sebestyén, Deron Antal, és Kanicsér Péter Urak által. Továbbá Népszószóllónak újonnan Slechta Jakab Úr választott; azután pedig Senatoroknak választottak; Szepessy Ferencz Úr volt Fő Notárius; Szloboda Mihály Úr volt Vice-Fiscalis, Eicholcz János Úr volt Vice-Kapitány. Ez által ismét üresség támadván a' Választó Polgárok között, azon helyekre Köhr Károly, Takácsi György, és Muzsik József Urak választottak. Másnap ugyan nevezetes gyülekezet előtt Város Kapitányává Tel. Seeber Károly Úr; Város Birájává Tel. Steinbach Ferencz Úr; Város Polgár-Mesterévé Tel. Fellner Benedek Úr újonnan választottak, 's hivatalaikban megerősítették. Fő Notáriussá a' Politikai dolgokban neveztetett Madcdl János Úr; Controlornak Köhr Károly Úr választott. A' többi Tiszti Uraknak választatása vagy kineveztetése mai nap következik, kikről utóbb fogunk szólni. — A' városi fő Tisztségelnék választása végbe menvén, az egész gyülekezet a' templomba ment Te Deum laudamusra, 's onnan a' Hét Választó-Fejedelmek szalájába fényes vendégségre. A' palotának fő részén G. Fel-ségének nagy kepe, Marczinkay Elek Úrnak munkája, virág koszorúval körül-

vélve függött ezen felirással: „Prosperitatem et Industriam Civium fovendo.“ A' vendégséget, jelenlétekkel megtisztelték a' Mélt. kir. Commissáriuson kívül: Mélt. Szent-Királyi László kir. Tanácsos és Itélő-Mester; Mélt. Kapos-Mérei Mérey Lajos kir. Tanácsos és Királyi Tábla Assessora. A' T. N. Vármegye részéről: Tel. Bárczay Pál Első, Tel. Kovács György Második Vice-Ispan Urak, Fejérvári Ferencz Úr Fő Notárius, és Tel. Hangyásy Dávid Fő Szolga-Bíró Úr, kik a' választáson is jelen voltak.

Sopronyól, Jún. 25diktéről azon szomorú tudósítást revénk, hogy Tiszt. Tudós Nagy-Megycsi Raics Péter Úr, a' Sopronyi Ev. Lyceum' nagyérdemű Rectora, az Ev. Ekklesia' buzgó Predikátora és az ott virágzó Nemes Magyar Társaságnak fáradhatatlan Előülője, tegnap dellyesti 6 óra tájban, u. m. e' f. h. 24dikian futotta-meg földi pályáját becses életének 62dik esztendejében. Kevés szempillantatolig tartó változásai után csendesesen nyugodott el ez a' jó lélek. kinek a' Magyar Haza annyit köszönhet, Erdemeiről és eltakarításának módjáról, melly a' jövő vasárnap leszen, bővebb tudósítást fogunk tenni.

Tiszti-Jelentés.

A' dicső Marczibányi Familiának 1919dik és 1820-dik esztendői Jutalom Kérdéseire héjött Feleletekről.

A' Magyar Nemzeti Muzeum 1822dik esztendő Bőjt más Havának 20-dikan a' dicső Marczibányi familia adakozásából minden hazai Ujság - Levelekben 1819-dik és 1820-dik esztendőkre két Jutalom-kérdést hirdetett megfejtésül. Egyik volt ezek közül, és ugyan az 1819-

dik esztendőre kiválasztatott, íme Jutalom kérdés.

a) „Fejtsék meg elegendő tudománnyal a' Név Eseteinek természete, és különböztető jegye, 's a' fene-kes magyarázat szerént a' nyelv természetéből határozottassék-meg: „hány Eseteik (Casus Nominum) „vagnak, vagy lehetnek a' Magyar „Nyelv Neveinek?“

b) „Vagyon e szenvedő ígehajtogátása „a' Magyar Nyelvnek? 's ha nagyon, „miképen és mi okoknál fogva kell „a' Magyar Nyelv szenvedő ígeit „módok, idők, személyek és számok szerént hajtogatni?“

E' jutalom-kérdésre Nemzeti Nyelvünk buzgó Baráti és Esmértetői négy különös Feleletet írtak.

Az elsőnek jelszova:

„In loquendo, non si quid vitiosè multis insederit pro Regula sermonis accipiendum est.“ Quintilianus L. I. Cap. 6.

A' második jelszova:

„Audaces fortuna iuvat.“

A' harmadiknak jelszova:

„Nulla est honesta avaritia, nisi temporis.“

A' negyediknek jelszova:

„Scire est, per causas scire.“

A' másik, melly 1820-dik esztendőre kitétetett, e' volt:

„Mitsoda befolyása volt a' Deák

„Nyelv belső alkotmányának a' Ma-

„gyar Nyelv belső alkotmányába?

„Tökéletesedett-e ez által a' Ma-

„gyar Nyelv, vagy sem?“

Erre a' dolgos Házfiak két különös Feleletet küldöttek,

Egyiknek jelszova:

„Idem Protector et Hostis.“

Másiknak jelszova:

„Diversa juxta seposita magis elucescunt.“

Kitetszik e' Feleletekből, hogy a' Felelők bölcs belátások szerént e' Jutalom kérdéseket, mellyekben sokan apróságot láttak, fontosaknak, 's figyelmekre igen is méltóknak tartották. Pesten, Június 3-dikán 1824.

Horvát István, m. k.

A' Széchenyi Országos Könyvtár Órzoje.

Ujságunk' tisztelt Olvasójihoz.

Nem rekeszthetjük-bé ezen Félesztendőt azon való sajnálkozásunk' kinyilatkoztatása nélkül, hogy ennek második felében különösen ügyetlen Betűszedőkkel kelle vesződnünk, és hogy az ezen környüállás miatt történt némelly hibákról engedelmet ne kérjünk; jelentvén egyszersmind hogy mostan már magyar születésű jó Betűszedőre tevének szert, és méltán lehet reménylenünk, hogy ezentül minden ebbeli panaszra okot adható alkalmatosságot elfogunk kerülni. — A' kik ezen Félesztendőbeli political Ujságunk és Kedveshedők némelly szárnjainak hijjával volnának, méltóztassanak parancsolni azok iránt, 's mi, míg a' felesleg nyomtatott darabokból ki nem fogyunk, szolgálatunkat egész készséggel ajánljuk.

Pánczél Dániel és Igaz Sámuel.

Vége az 1824d. Első Félesztendőnek.

Felelő: Pánczél Dániel. Nyomtató: Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)